

Introducció a la Literatura Espanyola II

Codi: 103548

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	FB	1	2
2501801 Estudis de Català i Espanyol	FB	1	2
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	FB	1	2

Professor/a de contacte

Nom: Manuel Aznar Soler

Correu electrònic: Manuel.Aznar@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent extern a la UAB

Germán Cánovas

Prerequisits

Esta asignatura requiere un dominio de expresión oral y escrita del español equiparable al que se obtiene al finalizar el bachillerato. Se considera, por tanto, imprescindible una correcta expresión oral y escrita del idioma.

En el caso de expresión escrita, se entiende que el estudiante redacta párrafos con contenido pleno. Se tendrán en cuenta, obviamente, las faltas de ortografía, la puntuación y la estructura del discurso. Las faltas descontarán 0,25 puntos cada una.

Las actividades, prácticas y trabajos presentados en la asignatura deberán ser originales y no se admitirá, bajo ninguna circunstancia, el plagio total o parcial de materiales ajenos publicados en cualquier soporte. El estudiante deberá explicitar convenientemente, según los usos de la documentación bibliográfica, la autoría de todas las citas y el uso de materiales ajenos. La eventual presentación de material no original sin indicar adecuadamente su origen acarreará automáticamente la calificación de suspenso (0).

Asimismo se considera que el estudiante conoce las normas generales de presentación de un trabajo académico. No obstante, podrá aplicar las normas específicas que pueda indicarle el profesor de la asignatura, si así lo cree necesario.

Objectius

"Introducción a la literatura española II" forma para parte de los 30 créditos de formación básica del primer curso de primero del Grado de Lengua y Literatura españolas, que el estudiante cursa junto con otras asignaturas de lengua española y una de metodología del estudio de la Filología Española. Además, en ese primer curso el estudiante obtiene otros 30 créditos de materias básicas transversales: Latín, Introducción a la lingüística, Literatura Comparada, Grandes temas de la Historia y Grandes temas de la Filosofía.

Entre los objetivos formativos básicos se pretende que el estudiante adquiera una sólida y amplia base sobre las etapas y la periodización de la literatura española, el desarrollo de los principales géneros y de los

principales autores, a través de la lectura atenta de los textos literarios seleccionados. Por otra parte, el estudiante ejercitará sus competencias específicas adquiridas en la realización de discursos, tanto orales como escritos, relacionados con el ámbito de la literatura española valiéndose de los métodos, los conceptos y las teorías literarias adquiridas.

La asignatura se propone ofrecer una visión panorámica de la literatura española desde el siglo XVIII hasta el presente. Se pondrá especial atención en la descripción y desarrollo de las principales etapas de la literatura y sus corrientes literarias y estéticas tomando como centro de atención la lectura y análisis de algunos de los textos fundamentales de esas etapas, periodos, movimientos o tendencias.

Competències

Llengua i Literatura Espanyoles

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar la llengua espanyola i utilitzar la terminologia pròpia i específica dels estudis literaris i lingüístics, i aplicar-ho a l'àmbit acadèmic i professional.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Català i Espanyol

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Demostrar que es coneix la història de la literatura espanyola i hispanoamericana, amb atenció especial a l'evolució de gèneres, moviments, corrents, tendències i estils, i relacionar-los amb el seu context històric, artístic i ideològic.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar obres completes de la producció literària moderna, des de la literatura il·lustrada i neoclàssica fins al modernisme i els inicis de la literatura contemporània.
2. Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.
3. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats.
4. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural.
5. Comentar textos moderns i contemporanis.
6. Descriure i explicar conceptes genèrics aplicats a la literatura espanyola moderna i contemporània, i la seva imbricació entre tradició i modernitat.
7. Identificar i explicar les característiques bàsiques dels textos literaris.
8. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
9. Interpretar i il·lustrar els principals conceptes lingüístics i literaris, i ser capaç d'utilitzar-los.
10. Reconèixer les característiques estètiques de la literatura espanyola des de la Il·lustració fins a l'actualitat.
11. Situar en el seu context històric la producció literària des de la Il·lustració fins a l'actualitat.

Continguts

TEMARIO

1 La Ilustración y la literatura española.

1.1. Corrientes estéticas y su desarrollo en la poesía, la prosa y el teatro del siglo XVIII.

1.2. Las polémicas teatrales: de Luzán a Leandro Fernández de Moratín.

* **Lectura obligatoria:** *La comedia nueva*, de Leandro Fernández de Moratín.

2. La literatura española del romanticismo al realismo.

2.1. El romanticismo europeo y su desarrollo en la literatura española.

2.2. La prosa romántica. Mariano José de Larra y el periodismo romántico.

* **Lectura obligatoria:** Antología de artículos de Larra.

2.3. La poesía del siglo XIX: de Espronceda a Bécquer.

* **Lectura obligatoria:** *Rimas* de Gustavo Adolfo Bécquer.

2.4. La narrativa española de la Restauración. Realismo y naturalismo: Benito Pérez Galdós.

* **Lectura obligatoria:** *La desheredada*, de Benito Pérez Galdós.

3. Literatura española contemporánea: el siglo XX.

3.1. El teatro español, del modernismo a las vanguardias. Las vanguardias teatrales de los años veinte y los esperpentos de Valle-Inclán.

* **Lectura obligatoria:** *Martes de Carnaval*, de Ramón María del Valle-Inclán.

Lecturas obligatorias

Fernández de Moratín, Leandro, *La comedia nueva*, ed. Jesús Pérez Magallón, Crítica, Barcelona, 2001. Otra edición: ed. John Dowling, Castalia (Clásicos Castalia), Madrid, 1987.

Larra, Mariano José de, *Fígaro*, ed. de Alejandro Pérez Vidal, Crítica, Barcelona, 1997 (selección indicada por el profesor).

Gustavo Adolfo Bécquer, *Rimas*, ed. José Carlos Torres, Castalia (Clásicos Castalia), Madrid, 1993.

Pérez Galdós, Benito, *La desheredada*, ed. Germán Gullón, Càtedra (Letras Hispánicas, 502), Madrid, 2000.

Valle-Inclán, Ramón María del, *Martes de Carnaval*, ed. Manuel Aznar Soler, Renacimiento, Sevilla, 2019.

Metodologia

El aprendizaje de esta asignatura por parte del alumno se distribuye de la manera siguiente:

- Actividades dirigidas (35%). Estas actividades se dividen en clases magistrales y en prácticas y seminarios dirigidos por el profesor, en que se combinará la explicación teórica con la discusión de todo tipo de textos.
- Actividades supervisadas (10%). Se trata de tutorías programadas por el profesor, dedicadas a la corrección y comentario de problemas en los diferentes niveles de análisis literario.
- Actividades autónomas (50%). Estas actividades incluyen tanto el tiempo dedicado al estudio personal como a la realización de reseñas, trabajos y comentarios analíticos, así como a la preparación de presentaciones orales.
- Actividades de Evaluación (5%). La evaluación de la asignatura se llevará a cabo mediante presentaciones orales y pruebas escritas.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Clases magistrales y prácticas	56,5	2,26	1, 5, 6, 10, 11
Tipus: Supervisades			
Tutorías	15	0,6	5
Tipus: Autònomes			
Estudio personal y realización de trabajos, comentarios analíticos y presentaciones.	75	3	1, 5, 6, 10, 11

Avaluació

La evaluación de la asignatura se sustentará en las siguientes actividades (se indica entre corchetes el peso específico de cada una de ellas en la nota final):

- 1) Un **examen**, que podrá realizarse en forma de examen final a finales de mayo [50%], o bien por medio de dos parciales, que tendrán lugar el primero **en marzo** [25 %] y el segundo **a finales de mayo** [25 %]. El primer parcial versará sobre las tres primeras lecturas obligatorias, en tanto que el segundo versará sobre las dos últimas lecturas obligatorias. Los alumnos que opten por presentarse al primer parcial en marzo no podrán presentarse al examen final de mayo.
- 2) Dos **comentarios de texto**, uno relativo a la primera parte de la asignatura (Ilustración y romanticismo) y el otro relativo a la segunda (realismo, modernismo y vanguardias) [20 %]
- 3) Un **trabajo monográfico** sobre alguna de las lecturas obligatorias, cuyo tema será propuesto por el profesor [30 %].

La **revisión de las pruebas** se realizará en entrevista previamente convenida con el profesor.

Se considerará "No evaluado" al estudiante que no realice ninguna de las actividades o pruebas. La elaboración de una actividad supone la voluntad del estudiante de ser evaluado en la asignatura.

Recuperación:

1. El alumnado está obligado a presentarse a todas las pruebas evaluables para poder optar a la recuperación.
2. No podrán presentarse a reevaluación los estudiantes que hayan suspendido el examen y el trabajo. Para presentarse a la recuperación será necesario haber aprobado una de las dos pruebas. En caso de que el alumno se haya presentado a los dos parciales, se considerará que la nota final de su examen es la media de los dos parciales.
3. La recuperación solo será posible si se obtiene una nota de 3,5 o superior tanto en los exámenes como en el trabajo monográfico.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Comentario de textos	20 %	0,5	0,02	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Pruebas escritas	50%	2,5	0,1	1, 3, 5, 6, 9, 10, 11
Trabajo de curso	30%	0,5	0,02	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Bibliografia

Manuales y otros libros de consulta

Siglo XVIII

ALBIAC BLANCO, María Dolores, *Historia de la literatura española. 4. Razón y sentimiento (1692-1800)*, dirigida por José-Carlos Mainer, Barcelona, Crítica, 2015.

AGUILAR PIÑAL, Francisco, *Introducción al siglo XVIII* (en R. de la Fuente, ed., *Historia de la literatura española*, vol. 25), Madrid, Júcar, 1991.

ÁLVAREZ BARRIENTOS, Joaquín, *Ilustración y Neoclasicismo en las letras españolas*, Madrid, Síntesis («Historia de la Literatura Universal. Literatura Española», 18), 2005.

CARNERO, Guillermo (coord.), *Siglo XVIII (I y II)*, Tomo 6 y 7 de la *Historia de la literatura española*, dirigida por Víctor García de la Concha, Madrid, Espasa Calpe, 1995.

CASO GONZALEZ, J.M., *Ilustración y Neoclasicismo*, Tomo 4 de *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1983.

GIES, David T. y SEBOLD, Russell P., *Ilustración y Neoclasicismo. Primer Suplemento*, Tomo 4/1 de la *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1992.

Siglo XIX

ALONSO, Cecilio, *Historia de la literatura española. 5. Hacia una literatura nacional (1800-1900)*, dirigida por José-Carlos Mainer, Barcelona, Crítica, 2015.

CARNERO, Guillermo (coord.), *Siglo XIX (I)*, Tomo 8 de la *Historia de la literatura española*, dirigida por Víctor García de la Concha, Madrid, Espasa Calpe, 1996.

ROMERO TOBAR, Leonardo (coord.), *Siglo XIX (II)*, Tomo 9 de la *Historia de la literatura española* dirigida por Víctor García de la Concha, Madrid, Espasa Calpe, 1998.

ZAVALA, Iris (coord.), *Romanticismo y realismo*, tomo 5 de *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1982.

---, *Romanticismo y realismo. Primer suplemento*, tomo 5/1 de *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1994.

Siglo XX

GARCÍA DE LA CONCHA, V. (ed.), *Época contemporánea: 1914-1939*, tomo 7 de la *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1984.

GRACIA, Jordi (ed.), *Los nuevos nombres: 1975-2000. Primer suplemento*, tomo 9/1 de la *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 2000.

GRACIA, Jordi y RÓDENAS DE MOYA, Domingo, *Historia de la literatura española. 7. Derrota y restitución de la Modernidad (1939-2000)*, Barcelona, Crítica, 2011.

MAINER, J.C., *La edad de plata (1902-1939). Ensayo de interpretación de un proceso cultural*, Madrid, Cátedra, 1981^{2ª}.

---, (ed.), *Modernismo y 98*, tomo 6 de la *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1979.

---, (ed.), *Modernismo y 98. Primer suplemento*, tomo 6/1 de la *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1994.

---, *Historia de la literatura española. 6. Modernidad y nacionalismo (1900-1939)*, dirigida por José-Carlos Mainer, Barcelona, Crítica, 2010.

SÁNCHEZ VIDAL, Agustín (ed.), *Época contemporánea: 1914-1939. Primer suplemento*, tomo 7/1 de la *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1995.

SANZ VILLANUEVA, S.; *Literatura actual en Historia de la literatura española*, Vol. VI, Barcelona, Ariel, 1984.

--- (ed.), *Época contemporánea: 1939-1975. Primer suplemento*, tomo 8/1, de *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1999.

VILLANUEVA, Darío (ed.), *Los nuevos nombres: 1975-1990*, tomo 9 de la *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1992.

YNDURÁIN, D. (ed.), *Época contemporánea: 1939-1980*, tomo 8, de *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona, Crítica, 1980.

www.cervantesvirtual.com